

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Prawo podatkowe powszechnie ocenia się jako skomplikowane - to fakt. Faktem jest też to, że jego objętość, mierzona ilością przepisów rośnie, co sugeruje, że staje się ono coraz bardziej skomplikowane. Z natury rzeczy jednostka oczekuje pomocy państwa w poruszaniu się w tym gąszczu. W swoim dobrze pojętym interesie państwo będzie starało się podatkowemu pomóc w wypełnianiu jego obowiązków podatkowych, między innymi poprzez udzielenie informacji co do praw i obowiązków jednostki.

Prowadzi to do tworzenia różnorodnych oficjalnych interpretacji prawa podatkowego. Mogą to być bardzo powszechne w Polsce urzędowe indywidualne interpretacje prawa podatkowego wydawane na podstawie przepisów art. 14b – 14s ustawy Ordynacja podatkowa lub też wydawane na podstawie art. 14a Ordynacji podatkowej interpretacje ogólne. Ustawa o podatku akcyzowym przewiduje możliwość wydawania wiążących informacji akcyzowych. Przy wykładni umów o unikaniu podwójnego opodatkowania naturalne jest korzystanie z Komentarza OECD.

Coraz większe znaczenie mają akty zaliczane do tzw. soft law Unii Europejskiej. Znamienne jest, że w prawie unijnym granica między typowymi aktami normatywnymi o charakterze wiążącym a aktami interpretacyjnymi jest dość płynna między innymi poprzez wskazanie w tym samym art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu UE łącznie rozporządzeń, dyrektyw (które mają charakter wiążący) oraz decyzji, zaleceń i opinii (które nie są wiążące) oraz powszechnego przekonania, że UE może wydawać inne akty o charakterze niewiążącym. Analogicznie w prawie celnym (cło to w istocie specyficzną formą podatku) powszechnie stosowane są wiążące informacje taryfowe, noty i opinie wydawane przez Komisję Europejską lub Światową Organizację Celną.

Taką aktywność państwa i innych podmiotów zazwyczaj ocenia się pozytywnie. Ilość aktów interpretacyjnych a także ich znaczenie praktyczne zmusza jednak do postawienia zasadniczych pytań dotyczących tego, czy nie dochodzi tu do naruszenia podstawowych standardów wynikających z Konstytucji RP. Prawodawca może w istocie tracić wpływ na kształt systemu prawnego, co oznacza naruszenie zasady ustawowego nakładania podatków. Możliwość oparcia się na korzystnej interpretacji prawa podatkowego podważa zasadę legalizmu działania organów władzy publicznej. Uzyskanie korzystnej indywidualnej interpretacji prawa podatkowego stwarza bezpieczną sytuację dla jej posiadacza. Jednak w stosunku do jego konkurenta organ podatkowy może przyjąć wykładnię mniej korzystną. W efekcie posiadacz interpretacji uzyska lepszą pozycję konkurencyjną. Rodzi to obawę naruszenia zasady równości. System interpretacji prawa podatkowego, a także celnego, jest już na tyle rozbudowany, że powstaje konieczność wypracowania mechanizmów rozstrzygania konfliktów między ich różnymi rodzajami. W istocie system interpretacji upodabnia się do systemu aktów normatywnych.

Konieczna jest więc refleksja, czy nie doszło do nadmiernej rozbudowy systemu różnorodnych interpretacji prawa podatkowego. Jakie rozwiązania należy przyjąć, aby system interpretacji nie zastąpił systemu aktów prawnych? Jak sprawić, aby obok (a po części: zamiast) skomplikowanego, obszernego systemu prawnego nie powstał jeszcze bardziej obszerny i skomplikowany system różnorodnych interpretacji prawa podatkowego?